

บทย่อ สรุปผล อภิปรายและขอเสนอแนะ

บทย่อ

การศึกษากลวิธีสร้างบทกลอนหนึ่งตะลุม ใช้วิธีวิจัยเอกสารและเสนอรายงานผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์

ข้อมูลที่ใช้เป็นหลักในการวิจัยคือวรรณกรรมที่เกี่ยวกับบทกลอนหนึ่งตะลุมจำนวน 12 เรื่อง และบทหนึ่งตะลุมจำนวน 10 เรื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายในการศึกษาและวิธีดำเนินการศึกษาคงนี้

จุดมุ่งหมายในการศึกษา

1. เพื่อรวบรวมบทกลอนและกลวิธีสร้างบทกลอนหนึ่งตะลุม
2. เพื่อวิเคราะห์กลวิธีสร้างบทกลอนหนึ่งตะลุม
3. เพื่อวิเคราะห์สภาพสังคมและวัฒนธรรมที่ปรากฏในบทกลอนหนึ่งตะลุม

วิธีดำเนินการศึกษา

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหนึ่งตะลุมจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ
2. ศึกษาตัวกลอน กลวิธีสร้างบทกลอน และกลวิธีสร้างบทกลอนหนึ่งตะลุม
3. รวบรวมประวัติตัวกลอน และบทกลอนหนึ่งตะลุม
4. วิเคราะห์กลวิธีสร้างบทกลอนหนึ่งตะลุม
5. วิเคราะห์สภาพสังคมวัฒนธรรมที่ปรากฏในบทกลอนหนึ่งตะลุม
6. เสนอผลการศึกษแบบพรรณนาวิเคราะห์

สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษารูปเป็นประเด็นต่อไปนี้

1. กลวิธีสร้างบทกลบทหนึ่งตะลึง มี 25 วิธีคือ 1. ทักมุ่ม 2. ใช้ภาษามืด 3. ใช้คำชวน 4. ใช้คำ 2 แง่ 2 มุม 5. พังไม้ไผ่พิพม์จับมากระเดียด 6. คุยโวโ้อวค 7. ให้ความประสมการณมืด 8. ลอดเลียนมุกคดและดั่งคม 9. พุกสอกเสือกเลนลิน 10. ฉลาคแกมโกง 11. เปรียบเทียบซมทับ 12. ลอดคนไทยอิสลามที่พำมิดมพบมัญชิตทางศาสนาอิสลาม 13. สัญชานไร้สารูป 14. ใหญ่อานคคถึงสิ่งปกปคที่คนสนใจอยู่แล้ว 15. แก้วไปแบบน้ำซุน ๆ 16. เหม้มแนมประชประชัน 17. กิณูรนทอง 18. ฉลาคแกมโกง 19. ลอดคนที่ตะกละเห็นแก่กิน 20. ลอดคนจีนที่พูดภาษาไทยไม่ชัด 21. เล่นคำเล่นภาษา 22. ใช้ตรรกวิทยา 23. ทนามบงทนามเกลือจิมเกลือ 24. เรื่องเกินจริงเกินเชื่อ 25. ใช้วิธีประสมประสาน

2. วัฒนธรรมที่ปรากฏในบทกลบทหนึ่งตะลึงจำแนกได้ 8 ด้านคือ 1. วัฒนธรรมด้านการแต่งกาย 2. วัฒนธรรมด้านการประกอบอาชีพ 3. วัฒนธรรมด้านการละเล่น 4. วัฒนธรรมด้านการใช้ภาษา ซึ่งจำแนกเป็น 3 ประเด็นย่อยคือ การตั้งชื่อ คำที่น่าสนใจ และการเปรียบเทียบที่น่าสนใจ 5. วัฒนธรรมด้านการใช้อาวุธ 6. วัฒนธรรมด้านการประกอบอาหาร 7. วัฒนธรรมด้านความเชื่อ 8. วัฒนธรรมด้านคานิยม

วัฒนธรรมทุกด้านถึงกล่าวสอดคล้องสัมพันธ์กับวัฒนธรรมของชาวไทยภาคใต้อย่างแนบสนิท

อภิปรายผลและขอเสนอแนะ

จากผลการศึกษาที่มีข้อนาสั่ง เกิดและขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. บทกลบทและกลวิธีสร้างบทกลบทหนึ่งตะลึง มันทักและสะท้อน "ความจริง" ของมนุษย์และสังคมภาคใต้อันหลายประการทั้งคานภูมิปัญญา ภาษา คติความเชื่อ ศิลปะการละเล่น ศาสนา การประกอบอาชีพ จุดเด่น จุดคอย ความบกพร่องของคนและสังคม ฯลฯ ความจริงที่ปรากฏนี้ เกิดจากความจริงใจ เป็นความจริงที่มีวิสุทธิมากกว่าความจริงที่ได้จากการสำรวจหรือสอบถาม อย่างเป็นทางการในระยะนี้ยิ่งขึ้น ๆ ทางราชการหรือบุคคลที่องค์คคสัมพันธ์กับชาวบ้านภาคใต้

จึงควรรนำ "ความจริง" นั้นไปใช้ให้เป็นประโยชน์เพิ่มศักยภาพทั้งในการแก้ไขปรับปรุง หรือพัฒนาชีวิต สังคม และธรรมชาติแวดล้อมของชาวไทยภาคใต้สืบไป

2. กลวิธีสร้างบทกลที่ปรากฏมีถึง 25 วิธี กลวิธีสร้างบทกลเหล่านี้บอกความจริง และสิ่งพึงทำบางประการคือ

2.1 การใช้ภาษามิติก โดยเฉพาะการใช้ราชาศัพท์ถูก ๆ ผิด ๆ หากปรากฏเป็นบทกลบทหนึ่งจะสูง คนอ่านคนฟังขมเขาใจ เกิดอารมณ์ขันและให้อภัยเพราะทราบว่าเป็นการแสดงละคร ตัวพระตัวนางเป็นตัวละครสมมุติ แต่ความเคยชินสมมุติจึงอาจจะไม่ตระหนักถึงความสำคัญ เมื่อต้องไปใช้ราชาศัพท์จริงอาจจะเผลอเผลอหรือใช้เพราะความเคยชินจนเกิดความผิดพลาดถึงเสียหายขึ้นได้ การใช้ราชาศัพท์จึงต้องเรียนรู้ ตระหนักในความสำคัญและพึงให้การศึกษารื่องนี้แก่นายหน้าสูงควย

2.2 การใช้คำวนและคำ 2 แง่ 2 มุม เนื่องจากชาวบ้านภาคใต้ชินกับคำวนและคำ 2 แง่ 2 มุม อยู่มาก การไปพบปะพูดคุยกับชาวบ้านจึงควรระมัดระวังคำที่สามารถวนได้ และคำ 2 แง่ 2 มุม เคยปรากฏว่าบางครั้งคนฟังสนใจคำวนและคำ 2 แง่ 2 มุม เสียมากกว่าสนใจสาระที่ผู้พูดต้องการ

2.3 การเล่นคำเล่นภาษา กลวิธีนี้ชี้ชัดว่าชาวบ้านภาคใต้สังเกตภาษาในกลุ่มชนของตนและภาษาของกลุ่มอื่น การประสมประสานทางภาษา เป็นสิ่งที่น่าสังเกตศึกษาอย่างยิ่ง ความแตกต่างทางภาษาทำให้ 2 กลุ่มชนเป็นศัตรูมากกว่าเป็นมิตร การเข้าใจภาษาจะช่วยแก้หรือลดปัญหาที่ถกกันลงได้มาก

2.4 การล้อคนไทยอิสลามที่ทำมิศบญ์นิตีทางศาสนาอิสลาม คือชอบดื่มสุราและกินหมู คนรับบทกลนี้ได้แสดงว่าชาวบ้านภาคใต้ได้สังเกตพฤติกรรมที่เห็นได้ง่ายมากกว่าจะสนใจหลักคำสอนของศาสนาอิสลามที่นอกเหนือหรือลึกซึ้งลงไป การไม่ดื่มสุรา ไม่กินหมู กลายเป็นจุดเด่น สามารถแยกคนระหว่าง 2 ศาสนาได้

เป็นที่น่าสังเกตว่าสะท้อนกับขวัญเมือง เป็นตัวกลที่เป็นตัวแทนของคน 2 ศาสนา แต่ไม่เคยเป็นปัญหาในการอยู่ร่วมกัน ทั้งคู่เป็นเพื่อนกัน โง่งลาคพอ ๆ กัน เข้าใจวัฒนธรรม ปม เชนมคยของกันและกัน สะท้อนกับขวัญเมืองจึงมีลักษณะรวมบางประการ เป็นการประสมประสานวัฒนธรรมของคน 2 ศาสนาที่น่าสนใจ

ความเป็นเพื่อนเข้าใจกันและการมีอารมณ์ขัน อาจจะช่วยให้หรือลดปัญหาไ้มากกว่าการเข้มงวดกวดขันทางกฎหมายหรือบทบัญญัติทางศาสนา หรืออำนาจทางการเมือง สะท้อนและขวัญเมืองจึง เป็นตัวตลกที่มากกว่าทำนินิ

2.5 กล่าวโดยสรุป กลวิธีสร้างบทตลกที่ปรากฏนี้ เป็นสิ่งยืนยันภูมิปัญญา ความฉลาด ช่างคิด ช่างสังเกตจดจำ ความรู้จักนำสิ่งที่คนรอบเห็นมาด่าคำยเย็บสัมพันธ์เป็นบทตลก ล้อเลียนเสียดสีเย้ยหยันสิ่งหรือบุคคลนั้นได้ ภูมิปัญญา ความฉลาดและคุณสมบัติเหล่านี้ ถ้ารู้จักนำมาใช้ให้เป็นหรือพัฒนาให้ถูกทางก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง แต่หากนำไปใช้ผิดก็จะเป็นภัย เช่นอาจจะเอาเปรียบคนอื่น เสียน้อยเอามาก ฉลาดแกมโกง หัวหมอ เป็นต้น

3. วัฒนธรรมที่ปรากฏมีประเด็นที่น่าสนใจ คือ

3.1 วัฒนธรรมการใช้อาวุธ นอกจากจะสะท้อนการประกอบอาชีพ การใช้อาวุธเป็นเครื่องมือ ความไม่ปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินแล้วยังสัมพันธ์กับค่านิยมความเป็นนักเลง หัวหมอ ไม่ยอมลงคนงาย ค่านิยมเหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมอยู่มาก แม้ปัจจุบันชาวบ้านก็ยังนิยมพกอาวุธและใช้อาวุธตัดสินปัญหามากกว่าการประนีประนอม

3.2 วัฒนธรรมการใช้ภาษา นอกจากจะสะท้อนลักษณะนิสัยที่เจ็บช้ำค้ำคู้แล้ว ยังสัมพันธ์แนบสนิทกับวิถีชีวิต เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น คำที่ปรากฏในบทตลกบางคำยังไม่ปรากฏในพจนานุกรมภาษาถิ่นใด ควรจะมีการรวบรวมศึกษาภาษาถิ่นที่ปรากฏในบทตลกหนึ่งทะเล่งให้เป็นระบบ ใช้เป็นหลักฐานอ้างอิง พัฒนาสืบต่อไปก็จะเป็นประโยชน์อย่างไพศาล

3.3 วัฒนธรรมค่านิยม ค่านิยมบางประการที่ปรากฏในบทตลกหนึ่งทะเล่ง เช่นค่านิยมชมทับคนอื่น คุยโวโอ้อวด ค่านิยมความเป็นนักเลง หัวหมอ หนาใจใหญ่ใจโต ฯลฯ ล้วนส่งผลให้ชาวบ้านภาคใต้ยึดติดกับตัวเองและบุคคลมากกว่าระเบียบหลักการ เป็นอุปสรรคทั้งต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคล และพัฒนาระบบประชาธิปไตย

ควรจะมีการศึกษาจุดเด่นจุดค้อยของค่านิยมที่ปรากฏ เพื่อจะได้เปลี่ยนแปลงอนุรักษ์หรือพัฒนาให้เป็นค่านิยมที่พึงประสงค์

4. กลวิธีสร้างบทกลและวัฒนธรรมบางคำที่ปรากฏในงานวิจัยนี้ ศึกษาวิเคราะห์จากบทกลที่ถ่ายทอดเป็นเอกสารแล้วเท่านั้น ปริมาณข้อมูลยังจำกัด บทกลที่ยังไม่ใคร่รวบรวมถ่ายทอดเป็นเอกสารยังมีอีกมาก จึงสมควรจะใคร่รวบรวมถ่ายทอดบทกลเป็นเอกสารให้เป็นระเบียบระบบและใ้ปริมาณมากที่สุด เพื่อเป็นข้อมูลเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาไทยคดีศึกษา หรือ คติชนวิทยาหรือศาสตร์แขนงอื่น ๆ สืบไป

